

Avguštin Océpek.

(Spisal F. Erjavec.)

Previdnost božja in volja mojih staršev me je obsodila na več lét v mestne šole. Ker so moja stara mati imeli v mestu svojo hišo, sem stanoval pri njih. Hiša stare matere je stala na zadnjem koncu mesta, kjer se v deževnem vremenu gnojnica prav po domače cedi po ulicah. Tukaj jenja tudi robati mestni tlak. Previdna mestna gospôska, kteri je mar za mir in pokoj mestjanov, neče, da bi ropotanje in derdranje voz budilo prebivavce tega tihega kraja iz sladkega jutranjega spanja. Stara mati so bili v tej hiši rojeni in ne bom se zlagal, če rečem, da svoje žive dni niso enkrat spali pod tujo streho. Ta hišica se jim je tedaj tolkanj priljubila, da so večkrat rekli, da bi ne hteli menjati za marsiktero, ki je znabiti veča in ki stoji sredi mesta na nar lepšem kraju. Posebno zato sem tako rada tukaj so djali večkrat, ker imamo na vertu tako dobro vodo, kot je ni kmalo v naši soseski. Uno leto, ko je bila tista velika suša, nobena štirna okoli nas ni imela vodè, celo mestna se je posušila, ali naša je imela zmiraj dovolj moče. V cerkev tudi nimamo daleč, branjovca imamo pa v hiši.

Ti materni dokazi imajo res nekaj v sebi, človek jim ne more kaj. Tudi sem imel jaz svojo staro mater preveč v čisli, da bi se bil ustavljal njihovim mislim, tega me Bog vari; ali včasih se mi je vendar zazdevalo, da znabiti ne bi bilo napeno, ko bi naša hiša stala sredi mesta zraven šole. Toliko je vsaj gotovo, da bi bila midva z gospôdom učenikom veča prijatla, kot sva bila tako. Po zimi sem večkrat prepozno, kakor prezgodaj prišel in potem so terpele ušesa ali lasje ali pa kak drug ud mojega telesa za to, kar so nogé zadolžile.

Temu pa ni bila vselej dolga pot kriva; ko bi bilo na to prišlo, bi bila mogla večidel naša stara ura odgovor dajati. To ti je bila in znabiti je še zdaj prava podoba babje nestanovitnosti in svojeglavnosti; to, kar je danes zaostala, in še več in preveč je drugi dan prihitela, in nikoli nismo vedili, pri čem da smo. Da je bila babje sorte, je tudi s tem pokazala, da je včasih, ko se ji je ravno zljubilo, tolkla in bila ure brez konca in kraja. Kedar jo je ta togota prijela, ni molčala, ko bi ji bil tri vozle na jezik naredil. Včasih je pa kljubovala in šobo napela; takrat ni dala glasú od sebe, če si jo še takoerezal in cukal. Stara mati so imeli neizrečeno poterpežljivost z njo; jaz sem jih le občudoval, da se včasih ves popoldan niso naveličali pri nji stati in jo navijati in rezati. Če je potem en dan prav šla, je niso mogli prehvaliti in Bog obvari, da bi bil kdo domačih kaj čez njo rekel, hudo bi se jim bil zameril. Kedar ji je kak tuj človek kaj

očital, so se vselej za njo potegnili. „Sama ne vem, kaj ji je spet, saj je šla zmiraj prav, samo danes se nekaj obotavlja, je pa že spet kdo pri nji bil“. Pri zadnjih besedah so vselej mene pogledali, da si ravno sem se je ogibal, kot naglavnega greha.

Stara mati so pač imeli še eno prav lepo uro, ki je stala v spavnici na omari pod steklenim zvoncom in verh tega zvonca je bila še z belim pertom zagernjena, kot podoba Izisova v Saizu. To uro jim je pred več leti njihov sin in moj ujec Peter iz Tersta prinesel; takrat je bila pervikrat in zadnjikrat navita. Da si tudi jih je Peter podučeval, kako se navija, si mati vendar niso upali, še manj pa, da bi jo bili komu zaupali. Zmiraj so rekli: „Saj ji ne vé nihče lastnosti, kot sam Peter“. Ker pa Petra ni bilo, da bi jo bil navijal, je stala, od kar se je bila pervikrat iztekla. Še pokazali je niso radi vsacemu; le redek je bil človek, kterege bi bili vrednega spoznali, jo od obličja do obličja gledati. Dobro vem, kako sem jih nadlegoval in prosil perve dni, ko sem prišel k njim, da bi mi jo pokazali. Kaj dolgo so se branili in ustavliali, preden so se udali. S slovesnim obrazom so me peljali pred kamrico, kjer sem mogel čevlje dobro odergniti. Ko sva stopila v svetišče, so naj pred zapahnili duri, potem so obrisali prah z omare, na kteri je stala ura, in ko je bilo to storjeno, so z veliko prazničnostjo odgernili beli pertič in so me smehljaje pogledovali. Gotovo so imeli veliko dopadenja nad mojim začudenjem. Ura je bila pa res lepa. Iz svitlega černega stojila so rastli štirje beli stebri, med temi je visela ura in nad njo je razprostiral zlati tič svoje peruti. Nar bolj mi je pa dopadel angelj, ki je s kladvom v roci namerjal mahniti po dveh sercih, ktere je z drugo roko v kleščah deržal. Stara mati so rekli, da ta angelj bije ure, kar je neki prav lepo viditi. Zelena svilnata vervica je visela iz ure; kedarkoli bi kdo pocukal za to vervico, se oglasí in pové celo na četertinke, koliko je ura. Tako so mi vsaj prav za gotovo povedali stara mati in ker vem, da se nikoli niso zlagali, mora tudi to res biti; se vé, da bi se bil jaz naj raji sam tega prepričal, ali kaj! ker tega stara mati niso nikakor priustili. Potem so mi pravili še več od te ure in od sinú Petra, kako je prišel v Terst, kako dobro službo da ima in še več druga, kar sem davno že vse vedil, toraj jih nisem nič prav zvesto poslušal. Angelj mi ni šel iz glave, ne vem kaj bi bil dal, da bi ga bil vidil, kako tolče s kladvom. Rad bi bil pustil južino opoldne, da bi bil smel le enkrat pocukati za vervico, ali mati so se preveč bali, da bi se s tem ura ne pokazila, in da bi ne imel več skušnjav, so jo pokrili spet z belim zagrinalom.

Blagovoljni bravec! vem, da se bo tebi neumno ždelo, kaj toliko od teh dveh ur priovedujem, ali ker sem te že peljal v staromaterno hišo, je vendar treba, da ti skažem njene posebnosti in znamenitnosti. Gotovo mi tega ne boš zameril, posebno če ti še

povem, da polovica vsega govorjenja v staromaterni hiši se je pletla okoli teh dveh ur in okoli pridnega sinú Petra. Če je prišel kak človek v hišo, so stara mati znali besedo tako oberniti, da so jeli govoriti od Petra, potem pa od nove ure, ktero je on prinesel, in od te pa so poskočili na staro; če smo bili pa sami domači, so že dobili kako priložnost, od stare ure kaj povedati; od te so napeljali govorico na novo in od tod do Petra pa spet ni bilo daleč.

Pri vsem tem, da smo imeli v hiši dve uri, vendar nikoli nismo vedili, pri čem da smo. V šoli sem imel jaz zavoljo tega velike sitnosti, posebno po zimi. Ne vem, kaj bi bil počel, ko bi ne bili imeli stara mati nekaj v hiši, kar nam je vsaj zjutraj uro prav dobro namestovalo. Ta nekaj je bil visok čern klobuk, ki je vsako jutro razun nedelj in zapovedanih praznikov kimal memo našega okna. Naše okna so bile tako visoke, da se iz hiše drugača ni vidilo kot sam klobuk, ali jaz sem vendar dobro vedil, kdo korači pod tem klobukom in od tega možá sem se namenil vam naznaniti, kar sem od njega zvedil.

Avguštin Océpek, ker takó je bilo možu imé, je stanoval že dva in trideset let v staromaterni hiši. Koliko je bil star, tega ni nihče natanjko vedil, toliko je bilo gotovo, da se te leta, kar je pri nas stanoval, ni prav nič spremenil. Ljudje so sicer govorili, da mu jih ne manjka veliko do šestdesetih, da si tudi bi mu jih človek ne prisodil več kot trideset. Océpek je bil pisar pri davkarjih, vsaki dan je služil dve sreberni dvajsetici. S tema dvema dvajseticama je prav zadovoljno živel; častí ni bil nikoli lakomen, toraj se tudi ni poganjal za višo službo, ker si je mislil, veča ko je služba, veča je odgovornost, veče so skerbí.

Avguštin Océpek je bil zakonski sin Jurja Océpka, poštenega kajžarja iz kozjega Verha. Imé Avguštin sicer ni navadno v naših krajih, v kozjeverskih kerstnih bukvah se ne najde v drugo in tudi naš junak bi ga ne bil dobil, ko bi si bili dali mati kaj dopovedati. Ali kaj? vsi ugovori očetovi so bili bob v steno. Da si tudi očetu ta materna terma ni bila nikakor po volji, so se jii nazadnje vendar udali. Pa kdo bi môgel tudi svoji ženi v tacih okoljšinah kaj odreči! Kerstili so ga tedaj za Avguština in to ime bo nosil vse svoje žive dni.

Ko je nekoliko odrasel, je pasel drobnico svojega očeta, to je: pet kóz in dvé ovci. Ko je enkrat na paši na plotu sedel in z razpraskanima nogama zvonil, mu pade v glavo, da bi bilo bolje gospod biti, kot se v kozjem Verhu za kozami po germovji plaziti. Prec je sklical svojo čedo skup in, da si tudi je solnce še visoko stalo na nebu, je gnal vendar že domú in še nikoli ni svojih kóz takó dervil, kot tisti popoldan.

(Dalje prihodnjič.)

z onim klúčom i otprl je. Onda odnesu ga na ladju, ar od tak dugoga stanja nije mogel iti. Ladja na en put počne iti proti Rimu i zvoni vu Rimu su sami zvonili. Kad su ga vu Rim dopelali i očistili, ar je ves z mehenom obraščen bil, i kad su ga vu cirkev pred oltar dopelali doleti sv. duh vu slici goloba i dene mu sam papinsku korunu na glavu. Onda si dade mater pozvati z decom i živel je na dalje jako pobožno.

Avguštin Océpek.

(Dalje.)

Mati so imeli veliko dopadenje nad svojim ukaželjnim sinom; od zgoli veselja so se jokali. Oče so ravno pod veliko hruško toporišče za novo sekiro obrezovali, ko pridejo mati k njim, da bi jim oznaili Avguštinovo željo. Se vé, da so mati veliko še sami pristavili, posebno fantove bistroumnosti niso mogli prehvaliti. Svoj govor so sklenili z besedami: Saj sem vedila, da je ta fant za kaj boljega namenjen, kot za ubozega kmeta.

Oče pa niso djali černe ne bele; meni nič so naprej gladili toporišče. Še le, ko so mati prenehali, denejo rezilnik na stran, potegnejo še enekrati toporišče skoz roke, da bi se prepričali, ali je že dosti gladko ali ne. Kakor je bilo viditi, so bili s svojim delom zadovoljni, torej ga prislonijo k hruški in se na pol proti materi obernejo.

„Ljuba moja! ne vem, ali bi ti kaj odgovoril na tvoje čenčanje ali ne; morda si ob vso pamet, ker govorиш brez vsega premislika. Fantu bi že ne zameril, če mu pride kaj tacega na misel, saj vemo: mladost je norost; ali da si še ti pri tvojih letih tako neumna, da fanta v tej misli podpiraš, to mi ne gre v glavo. Ljuba moja! šola košta. Kdo bo pa plačeval zanj, saj veš, kako nama za davke vselej prede, zdaj bi si pa še novih skerbí na glavo vlekel! Stara, to ti rečem, ne spridi mi fanta, pa na miru mi ga pusti; ravno zdaj, ko mi vsaj za pastirja odleže, bi mi ga rada od hiše spravila. Le nekoliko pomisli“;

„To sama vem, da košta, ali bomo že skusili na kako vižo; le poglej Pavlačevega Matevža! Pavlačevi nič bolj ne morejo, kot mi; pa bo vendar sin k letu novo mašo pel. Saj gospodje tudi sami pomagajo takim, ki vidijo, da so prebrisane glave in da se dobro učijo, to sem že večkrat slišala. Ti pa nočeš dobro svojemu sinu, ali češ po vsi sili, da bo fant terpel, kot ti terpiš. Delaš kot černa živina, pa kaj ti pomaga, revež boš vse svoje žive dni! Da le moreš tak biti, da še svojemu sinu ne privošiš boljega in obilnejega kruha. To si oče, da se Bogu smili!“

„Baba! zdej pa tiho, imam že dosti. Če je černi kruh za-me dober, zakaj bi pa za mojega sina ne bil. Po tvojih mislih je fant,

če ne za več, vsaj za škofa namenjen. Pojdi se solit! Boš le vidila, tvoja prevzetnost se ti bo otepala. To ti rečem, ne jemlji mi tega več v misel, fant ostane domá, pa je mir besedí".

Kot bi se bali, da pri vsem tem še ne bo konca besedi, ustanjejo in godernjaje jo pobrišejo po stezi med njivami, si ga napravijo eno pipico in še nikoli ga niso tako serdito pokali, kot danes, tako jih je žena ujezila.

Mati se pa usedejo na klop pred hišo in jokajo; Avguštin je ves pogovor slišal, stal je namreč za hlevom in je nohtove grizel; zdaj se pa pridruži materi in ker vidi, da se jokajo, jim še on pomaga.

Ko so oče prišli k večerji domú, so mati še šobo napeli in so se deržali, kot hudo vreme; dva dni niso besedice z očetom spre-govorili, akoravno se jim je vidilo, da jih to strašno težko stane. Toliko bolj so pa zdihovali in svojega Avguština milovali, ker so mislili, da bodo tako nar lože očeta omečili in na svoj kolovoz obernili. Oče so bili pa tako poredni, da so se delali, kot bi ne zapazili hudega obraza in ne slišali globocih zdihljajev in so bili ve-seli, ker so mislili, da bo zdaj za vselej konec tega prepira. Ali v tem so se motili; mati so bili le na videz premagani; na tihem so se napravliali na novo vojsko, nenadama so mislili očeta spet napasti, in da bi bila zmaga toliko bolj gotova, so si iskali zaveznikov in so jih tudi našli. Ko bi bili oče vedili, kaka nevihta se zbira nad njih glavo, bi gotovo tudi ne bili rók križem deržali. Zdaj pa, ker so bili že svoje zmage veseli in niso bili pripravljeni na novi in veliko hujši napad, se skoraj bojimo za stanovitnost ubozega očeta.

Pervi, kterege so mati na svojo stran dobili, je bil Krivček, mož po vsi fari in še daleč okrog dobro znan. Bil je izučen čev-ljar, ali kar je cesarja odslužil, ni prijel več za kopito; sicer je bil pa pri vsaki reči, posebno kjer se je kak požirek vina zastonj dobil. Meštaril je naj raji, nobeno pismo ni bilo storjeno in nobena krava ni bila prodana, da bi Krivčka zraven ne bilo. V vasi so ga imeli tudi za vedeža, in kdor je dobrega svéta iskal, se je na Krivčka obernil; le to napako je imel mož, da ga je duh modrosti vselej še le takrat obsenčil, ko se ga je enmalu nalezel pri „Županovih“. Za silo je znal tudi na klarinet — ali po njegovem na klenet — piskati in pred pustom je šel vselej med godce. Ker je bil šaljivega, pa včasih tudi presneto kosmatega govorjenja, so ga povsod radi imeli in kjer-koli je bil kak direndaj, poprašal je vsak, je li bil Krivček zraven ali ne.

Krivčka so tedaj tudi Ocepkova mati naprosili, da bi jim poma-gal moža na kako vižo pregovoriti. Krivček jim je to prav rad ob-ljubil, da si tudi je materi odkritoserčno povedal, da pri Jurju se ne upa veliko opraviti, ker je svojeglaven in termast kot gabrova gerča. „Pa bomo že vidili, kako in kaj“, je djal, „saj je še sv. Peter Jezusa zatajil, pa da bi se Juri ne dal pregovoriti, to bi bilo vendor od sile.“

Drugi materni zaveznik so bili Pavlačev gospod, ki bodo ob letu novo mašo peli. Tudi ta je dal besedo da bo prišel skerbni materi na pomoč, obljudil je tudi fanta priporočiti dvema prijatloma v lemenatu, da jima bo čevlje snažil in za to bo dobival kruha, da ga še snesti ne bo môgel. Gospôdje mu bodo šli tudi sicer na roko in mu bodo pokazali, če bi mu v šoli ne šlo kaj od rok.

Tretji v zavezi je bila slepa Polona, ki je šla z malo kramo po hribih od hiše do hiše in zraven je tudi cunje nabirala. Z materjo ste si bile že od nekdaj velike prijatlice. Pri Ocepkovih je imela Polona tudi spravljeni kramo, kar je ni sabo nosila, in tukaj je tudi ostajala čez noč, kadar jo je kupčija v ta kraj pripeljala. Slepa Polona — bila je slepa na enem očesu — se je za Avguština že od nekdaj veliko pečala. Kedarkoli je prišla iz mesta, je fantu vselej prinesla trente ali potice, torej jo je Avguštin tudi „teto“ imenoval. Ona je obljudila, da bo dobila v mestu za fanta stanovanje prav po ceni, in kar bo treba za popir in za peresa, bo pa že ona iz svojega dala, saj tako pride skor vsak teden v mesto.

To so bili trije poglavitni stebri, na ktere so zidali mati svoje upanje, in to upanje jih ni goljufalo. Eno nedeljo popoldan, ko so šli oče h keršanskemu nauku, jih dôide Krivček, se jim pridruži in prav prijazno se pogovarjata not do cerkve. Krivček je znal besede tako suki, da sta govorila od gospôskega in kmetiškega stanú, od njunih prijetnost in težav in še več drugzega. Krivček je hotel s tem le Jurju na žilo potipati, Juri pa, ki ni vedil, kam pes taco molí, je vse priterjeval. Po končani božji službi je bil Krivček že spet očetu za petami in tudi Pavlačev gospod se njima pridružijo, bili so danes posebno zgovorni in Juri se ni môgel načuditi gospodovi modrosti. V živem pogovoru pridejo do Ocepkove hiše. Gospod so se ravnali naprej, kar pridejo na prag slepa Polona in mati z Avguštinom, ki je naglo tekel gospodu roko kuševat.

„No, Avguštin! ali že znaš brati?“ ga prijazno vprašajo Pavlačev gospod.

To je bila voda na materni mlin, ki jim je razvezala vozel na jeziku. Jeli so razlagati očetu, kakó bi gospod Matevž fantu pomagali in kako bi ga Polona s popirjem in s peresi zakladala. Oče so se pa le izgovarjali, ali na zadnje so se vendar le podali; kdo bi se pa tudi štirim ubranil? Skoraj do mraka so se pod hruško pogovarjali, kako bi se obernili vsak krajcar, da bi manj koštalo.

Ko so se bližali vsi svetniki, so naložili mati v opertni koš nekaj masla, moke, kaše in druge ropotije, oče so zadeli koš na pleči in so jo mahnili proti veliki cesti, za njimi je pa capljal Avguštin, ki je imel od nog do glave vso novo obleko. Krivček, ki že več let ni prijel za šilo, je naredil fantu čevlje zastonj; razun jedi mu niso dali drugzega kot maselc žganja na dan.

Mati so po poti marsikak lep nauk dali svojemu sinu, tudi eno sreberno dvojačo so mu stisnili v roke „za posebne potrebe“. Ko so prišli do velike ceste, so se mati ločili in so šli žalostno-veseli nazaj proti domu, oče s sinom pa naprej v šolo.

Pri ti priči mi pride na misel pesem, ki se poje v nekterih krajih po Dolenskem:

Tam notri v španjski deželi
Je en sin svojih staršev bil;
Pa enega samega so imeli,
Pa še tist' je v šolo šel bil.

(Dalje prihodnjič.)

Literarno oznanilo.

Iz raznih slovenskih krajev nam dohajajo pisma, v katerih se nam razodeva vroča želja, da bi jih „slovenski Glasnik“ večkrat v mesecu obiskoval. Da nam ne bo treba vsakemu dopisniku posebej odgovarjati, dajemo s tim na znanje, kakó mislimo v prihodnjem letu njihovim željam ustreči.

„Slovenski Glasnik“ bo izhajal kakor doslej tudi v prihodnjem letu kot lepoznanško-podučen list. Po zapopadku ostane popolnoma nespremenjen; na svitlo bo pa prihajal namesto enkrat po trikrat v mesecu. Vsaj enkrat v mesecu se bo Glasniku tudi pridevala doklada pod naslovom:

Cvetje iz domačih in tujih logov, ki bo prinašala razne domače literarne izdelke, pa druge klasiške dela v verstnih prestavah. Pervi zvezek bo obsegal slovečo Schillerjevo tragedijo „Marija Stuart“, ki jo je poslovenil naš nevtrudljivi in obče čislani pesnik France Cegnar. Za drugi zvezek smo namenili zbirko narodnih pesem, ki jih prepevajo Jugosloveni po Kranju, Goratanu in Štajerju, po Istri in po sosednih krajih (t. j. po Hrovaškem, Slavonskem, po isterških otocih itd.). Precej bogata narodnega blaga je že naša zaloga, pa vendar bi jo radi še na vse strani razmnožili in obogatili. Zato se obračamo do vseh južnih Slovencov s serčno prošnjo, da nam pritekó na pomoč s svojimi zbirkami narodskih staric. Poberimo kosce, da konca ne vzamejo! — Veliko narodnega blaga se je že pozgubilo; pa vendar še čaka tu pa tam kaka cvetica iz davnih časov, ki je vredna, da se varno uterga in poveže v šopek domačega cvetja. Da pa narodne pesme ne zgubé svoje naravne lepote in jezikoznanske vrednosti, je pred vsim drugim potrebno, da se zapisujejo od besede do besede, od cerke do cerke ravno tako, kakor jih ljudstvo govori ali prepeva. Tako bodo postale zvest obraz domačega govora in neprecenljivi biserji za do-

Ostali z Židovi so na cedilu.
Zastonj so si zamurca umivali,
Zastonj? težkó, Zastonj je davno mertev.
Nevoljen židstva prosim nove dobe,
Naj tej bodočnosti me spet unese,
In kakor me unese, jo poprašam:
Al bo resnica huda ta bodočnost?

Al nova doba z ramama pomiga
In reče: to Slovenci sami vejo,
Gotovo, ako bodo mehkovoljni
Nikoli, ako mož so svoje volje.
Izreče in od menę hitro steče
In sanje moje šle so pota svoje. —

Avguštin Océpek.

(Dalje.)

Ker znabiti ta pesem ni še vsem mojim poterpežljivim bravcom znana, toraj naj se mi ne zameri, da nekoliko več od nje povem. — Komur je pa že znana, naj preskoči naslednje. — Prav veselilo bi me, če bi jaz nekoliko pripomogel, da bi se ta pesem, kteri ni kmalo para, bolj in bolj razširila po slovenski zemlji, da bi se priljubila bravcom, da bi jo prepevali v veselih družbah. Poje se pa takole. Eden iz med družbe bolj govorí kot poje:

Tam notri v španjski deželi
Je en sin svojih staršev bil.

Na to zapoje kor:

Pa enega samega so imeli,
Pa še tist je v šolo šel bil.

To je cela pesem. Ko se to spoje, se spet od kraja začne in tako naprej, dokler se komu poljubi. Ko bi kaj muzike znal, bi tukaj v sekiricah zapisal vižo; ker mi pa to ni dano, moram pa le z besedo nekoliko povedati, kako naj se poje. Od začetka pojejo vsi le bolj tje v en dan, ker to ravno ni nič posebnega, da en sin svojih staršev v šolo gre. Vendar se kmalo pokaže iz viže, da je starišem hudo pri sercu, ker so enega samega imeli. Ko se je pesem enekrati prepela, je viža že bolj mila in zategnjena, bojé se, da bi se sinu na potu ali kjé drugej kaj hudega ne primerilo, kar je lahko mogoče. Večkrat ko se poje, bolj je žalostna; zdaj se vidi, da ne bi bilo nemogoče, da bi stariši tega edinega sina ne vidili več. Ta žalostna misel prevaguje čez dalje bolj in bolj in viža gre zdaj že skor na jok in na zadnje zgine popolnoma vse upanje, da bi se še vidili na tem svetu. — Res prav žalostno!

(Tisti bravci, ki so preskočili prednje verste, naj od tod naprej beró.)

Avguštin je šel tedaj v šolo. Slepa Polona, materna prijatljica, mu je dobila v Kurji vasi stanovanje, za kterega so oče le šest gol-dinarjev na celo leto plačevali, kar se je cunjarici prav malo, očetu pa neizrečeno veliko zdelo. Avguštinu se je prav dobro godilo.

Njegovo naj veče veselje je bilo v lemenatu čevlje snažiti. Z neizrečeno jezo jih je dergal in likal, revežu je od vseh las kapalo; ali vendar ni pred miril, da so se svetili, da se je vanje vidil. Gospodje lemenatarji so ga prav radi imeli, kruha je dobival, da ni vedil kam ž njim, vsa gospodinjina družina ga je imela dosti. Včasih ga je tudi kaj boljega doletelo, namreč lepi kosovi telečje pečenke, kterih pa ni nikdar domú nesel, menda se je bal, da bi svojih ljudí ne razvadil. Vso je sam pojedel, če je je bilo še toliko, in reveža so potem večkrat take slabosti obhajale, da je mislil, da bo umerl. Za gradom in ob cesarskem grabnu bi marsikak germ vedel povedati, kako si je pomagal Avguštinov želodec v tacih težavah. Tudi marsikak lep krajcar je dobil od gospodov, kterege pa ni — v čast mu bodi rečeno — zajedel na medenih štrukljih in rožičih, kakor bi znabiti kdo sodil po tem, kar je bilo od pečenke rečenega.

Šole ni nikdar zamudil. Ko se je dan storil — po zimi pa je bilo večidel še tma — se je Avguštin že vzdignil iz Kurje vasí in je romal v mesto. Res da je bil tudi v Kozjem verhu navajen zgodaj ustajati, ali kaj ga tukaj v mestu, kjer mu ni treba koz pasti, na vse zgodaj vleče iz gorke postelje? Če kdo misli, da ga uka želja budi iz jutranjega spanja, se kaj hudo moti. Moč, ki ga z neznano silo žene vsako jutro na brod Ljubljanice, je — kava.

Slepa Polona, ki je fantu pri vseh rečeh na roke šla, je mislila, da mu ne more veče dobrote skazati, kot če mu preskerbi vsako jutro skledico kave, ktero je bolj čislala, kot vse druge še tako drage pijače in jedila. Ona je skoraj ob sami kavi živila in po lastnih skušnjah jo je tudi vsakemu priporočevala v notranjih boleznih. Kakor se je večkrat bahala, je ona že marsikteremu in marsikteri pomagala, ki bi bili brez nje že davno v kertovi deželi. Ona je imela za vse bolezni le dve zdravili, namreč gadovo mast za rane in zunanje bolečine in kavo za vse notranje bolezni. Komur te dve reči ne pomagate, temu svetuje Polona po gospoda poslati. Da bi tudi Avguštin spoznal čudodelno moč kave, ga je priporočila svoji stari prijateljici, ki „pred mostom“ kuha neko osladno sivo - erjavkasto juho, ktero — sam Bog vé po kteri pravici — „kofé“ imenuje. Za en krajcar se dobi skledica te moče. Če greš zjutraj zgodaj memo, boš vidil kaj ima gostov, ki se tukaj — po letu in po zimi pod milim nebom — krepčajo na delo in trud, ki jih čaka. Tej kofetarici je Avguštin zjutraj, preden je šel v šolo, donašal potrebnih reči: tobaka za nos, derv, vode itd. in zato je dobil skledico sive čorbice, ki se mu je bolj prilegla, kot ne vem kaj.

V šoli je s konca nekam čudno gledal; gosposki otroci so ga dražili zavoljo hribovske obleke. En čas jih je mirno poslušal, ali ko mu je bilo preveč, j'm je pokazal svoje hribovske pesti. Te pesti so mu v šoli kmalo toliko veljavnost pridobile, da so si součenci njegovo prijateljstvo v čast šteli in si njegovo dobrovoljnost na vsako

vižo ohraniti skušali, odrajtovali so mu namreč prostovoljno desetino od kruha, sadja in sladkarij. Vse bi bilo dobro, Avguštin bi bil prav brezskebno živel, ko bi le ABC ne bilo — ta nesrečni ABC mu je glavo belil. Njemu se je kar nemogoče zdelo toliko čerk, ki so si še verh tega tako zelò podobne, v glavi obderžati; to ga je še nekoliko potolažilo, kar je modri Krivček včasih rekel: Nihče učen od nebes ne pade. Z božjo pomočjo je konec pervega pol leta že prav dobro ločil b od d in ko so minule tri leta, je vsem skrivnostim, ki v ABC tičé, prišel do korena in učenik ga je vrednega spoznal, da stopi v viši red. Avguštinu se je skoraj inak storilo, ko je zvedil, da bo mogel zapustiti učenika, ki ga je tri leta vodil po strugah in kernicah zvitega ABC. Zadnje leto so ga učenik posebno počastili, izvolili so ga namreč, da jim je hodil po tobak. To opravilo mu je dajalo neko posebno imenitnost v šoli in kadar so učenik segli po groš in so mignili Avguštinu, mu je osemdeset mladih šolskih serc zavidalo to posebno čast.

Avguštin je imel zlato vodilo, kterege se je vedno deržal, namreč: naglica nikjer ni dobra, tedaj tudi pri učenju ne. Ker bi bil visoki učenosti rad do zadnje korenine prišel, se mu je studilo vse hitro in poveršno učenje; toraj se ni nikoli prehitel in kar so se drugi v enem letu naučili, — se vé da vse le bolj po verhu — za to si je on odločil dve, včasih pa tudi tri leta, kakor je previdil, da bo izhajal.

Te Avguštinove misli znabiti niso napčne; ali njegova nesreča je bila, da je imel ravno take učenike, ki v tej reči niso bili njegovih misel. Kaj je mogel Avguštin za tó, da so njegovi učeniki mislili, da je le njegova lenoba in budalost kriva, da tako zaostaja! To je Avguština peklo globoko v serce; tudi pravega veselja ni imel zdaj več, ker je vidil, da se v naj poglavitiših rečeh s svojimi učeniki ne ujema. Vendar jo je z neizrečeno poterpežljivostjo priribal do tretje latinske šole. Ta se mu je pa tako imenitna z dela, da je prec previdil, da bo zanjo naj manj tri leta treba; posebno gerški jezik mu je bil zastavica, da je celo obupal jo kdaj rešiti.

(Konec prihodnjič.)

Aleš Verbovčanski.

(Narodna pravljica, spisal Fr. Šr.)

Verbovčanski Aleš Veselkovič je bil gotovo vseh stricov pervi stric in zvite buče, da bi se ž njim ne mogel meriti Napoleon III. Kaj dobrega in še več hudega je poskusil svoje žive dni na svetu. V verbovčanski knjigarmici stojé v velikih bukvah, z zlatimi čerkami zapisane, njegove nepozabljive čudovite dela.

SLOVENSKI GLASNIK.

Cena polletna
1 gld. 35 kr.

Po pošti
1 gld. 50 kr.

Lepoznansko-podučen list.

Odgovorni vrednik in izdatek: A. Janežič.

Št. 6.

V Celovcu 1. decembra 1860.

6. zv.

Naprej!*)

(Zložil S. Jenko.)

Naprej zastava slave,
Na boj junaška kri!
Za blagor očetnjave
Naj puška govori.

Z orožjem in desnico
Nesimo vragu grom,
Zapisat v kri pravico,
Ki tirja jo naš dom.

Draga mati je prosila,
Roke okol vrata vila;
Je plakala moja mila:
„Tu ostani, ljubi moj!“

„Z Bogom mati, ljub'ca zdrava,
Mati mi je očetnjava,
Ljub'ca moja čast in slava;
Hajdmo, hajdmo za njo v boj!“

Naprej zastava slave,
Na boj junaška kri!
Za blagor očetnjave
Naj puška govori.

Z orožjem in desnico
Nesimo vragu grom,
Zapisat v kri pravico,
Ki tirja jo naš dom. Naprej! Na-
prej!

Avguštin Océpek.

(Konec.)

Avguštin je tedaj zgubil skor vse veselje do šole in do bukev, nič ne mara, da bi bil obesil uk na kljuko in bi jo bil popihal spet na kozji verh, ko bi ga ne bilo nekaj zaderžaval. Avguštin namreč je rastel vsaj v starosti, če tudi ne v modrosti, in je prišel v tiste leta, ko se začne viša gosposka bolj za človeka pečati in ga celo povabi, da bi se prišel pokazat, je li vreden bele suknce ali ne. Avguštin je imel res velik strah pred gerškim jezikom, ali kadar je mislil na belo sukajo ali bolje rečeno na beli frak, so ga kar slabosti obhajale. To je previdil, da ga malo očetovo posestvo ne reši soldaščine, posebno ker so oče še terdni in dobro pri moči. Toraj

*) H tej slovenski budnici je zložil umetni Martin Jenko prav lep napev, ki človeku ne samo serca ogreva, ampak tudi zadostuje vsem pravilom umetnostnim. Péli so ta slovenski zbor, kakor smo omenili že v zadnjem listu, v poslednji česki besedi na Dunaju. Neizrečeno je dopadel in večkrat so ga morali ponavljati naši pevci.

je poterpel z gerščino, da si tudi bi mu bila kmalo želodec obernila in možgane zmešala, ko bi jih bil kaj prida imel. Iz te prevelike stiske ga reši učitelj kerščanskega nauka. Dobri mož je že davno previdil, da je Ocepek toliko za šolo, kolikor zajec za boben. Neki dan po šoli pokliče Avguština na stran in mu naznani, da je pri davkarskem uradu izpraznjeno mesto pisača, da je on z višim davkarjem, z gospodom Srakarjem, dobro znan in da je pri njem že za Avguština govoril. Revni pastirci na betlehemski paši se gotovo niso tako razveselili, ko jim je angelj oznanil rojstvo Gospodovo, kakor je Avguština razveselila ta novica. Solze so mu zalile oči, besede ni mogel govoriti v zahvalo, le roko je kušnil dobremu gospodu. Sam sebi ni mogel verjeti, da bi to mogoče bilo, in še le tretji dan, ko je že v davkarski pisarnici blizo vrát sedel pri svoji mizi in je prepisaval mnogoverstne reči, se je bil prepričal, da je resnica. Ko je tri dni pisal, ga pokliče viši davkar v svojo pisarnico, ki je bila od občne velike sobane le z remeljni pregrajena. Ko Avguštin zasliši Srakarjev glas, se prestraši, da mu pade pero iz roke, ves bled stopi pred gospoda, ker si je mislil Bog ve, kaj je zgrešil.

Srakar mu ob kratkem pové, da je z njegovim pisanjem zadovoljen, da bo dobil 35 kr. srebra, in da naj pridno opravlja svojo službo, potem zna sčasoma tudi več dobiti. Avguštin se mu prikloni do tal in gre k svoji mizi, ter piše, da mu je pot od lás kapal. On je bil vsaki dan pervi v pisarnici in jo je zadnji zapustil. Ura še ni osem bila, Avguštin je že sedel za mizo; drugi uradniki in pisači so še le proti deveti uri dohajali in Srakar navadno ob desetih in o pol poldne je spet zapustil kancelijo. Avguštin je vselej skočil izza mize, da mu je pri odhodu vrata na stežaj odperl in se mu ponižno poklonil. Tudi Srakarjevega psa je vselej prijazno pozdravil in ko je vidil, da to gospodu dopade, se je znal psu še bolj prikupiti. Pri južini si je naj bolje koščike pritrgal od ust, da je že njimi pital gospodovega „šekelna“; tudi mu je vsaki dan dal v skledico frišne vode.

Od začetka, ko je Avguštin še le prišel v pisarnico, je pisal z jeklenimi peresi, ki so ravno takrat jele spodrivati gosje; ali ko je vidil, da Srakar piše le z gosjimi peresi in da on vsako novo znajdbo, tedaj tudi jeklene peresa, neizrečeno sovraži, je hitro pometal svoje skoz okno, in od tistega dne tudi doma ni prijel za drugo pero, kot za gosje.

Če je Srakar vidil, da kdo z jeklenim peresom piše, je nemirén postajal, glava ga je jela boleti in tisti dan se mu ni ljubilo ne jesti ne piti; celo Kotzebue, kterege je sicer v pisarnici za kratek čas bral, ga za tisti dan ni mogel pripraviti v dobro voljo. Avguštin je bil tako srečen, da je sčasoma spazil, kako mora pero urezano biti, da Srakarju naj bolje služi. Toraj ga je Srakar izvolil za svojega perorezca in davkar je s tem dobil poldrugo uro, ker sicer je

od desetih do pol dvanajstih rezal peresa. Zdaj mu tega ni bilo več treba, ker mu je znal Avguštin bolje pogoditi; da bi pa imel to poldrugo uro vendar kaj opraviti, je vsaki dan prinesel sabo deščico in iz nje je rezljal klinčike za zobe trebiti.

Tako je šlo dan za dnevom, leto za letom. Ko mine desét let, je bilo konec desetletne poskušnje in od zdaj je bila plača Avguštinu povisana na dve dvajsetici. Zdaj je že malo bolj moško stopal po ulicah in še tisti dan je odpovedal dosedanje stanovanje za gradom, kjer je stanoval ves čas, ter si je dobil stan v hiši moje stare matere in od tod jaz moga poznam. Tisti dan, ko mu je bila povisana vsakdanja plača — bila je ravno sabota — si stori korajžo in gre na večer v kerčmo, kamor so po navadi njegovi pajdaši zahajali. To je bilo pervikrat, torej ga je družina z začudenjem gledala; Avguštin je bil, da si tudi iz začetka tih in plašljiv, vendar kmalo dobre volje in ko je imel drugo merico pred sabo, je bil on že naj bolj glasán med vsemi. Tudi njegovi pajdaši, akoravno so sicer pusti in osorni, so se nekaj navzeli Avguštinove dobre volje, posebno ko je Avguštin dal za dva bokala vina. Ali zdaj, ko so se drugi malo oživili, je Avguštin omolknil, jezik mu ni več služil, le nerazumljive besede je blebetał in nazadnje ga je vino tako omamilo, da je za mizo zaspal in da so ga morali pajdaši domu spremiti.

Ko se drugo jutro prebudí, ga je glava strašno bolela in da si tudi je delj spal kot po navadi, je bil vendar še zelo truden. Počasi se mu je jelo v glavi vedriti in jasniti, toliko se je spomnil, da je bil v kerčmi in da je nekoliko preveč pil, kako je pa domu prišel, tega si ni mogel spomniti. Da si tudi mu v nedeljo ni nič prav dobro bilo, je vendar sklenil na večer spet v drušino iti, da bi tovaršem pokazal, da je mož — da je svoj gospod.

Ko pride v kerčmo, ni bilo razun enega tovarša nikogar od sinočne društine. Avguštin se usede poleg njega in mu toži, kako ga je ves ljubi dan glava bolela in da prav nič ne vé, kako in kdaj so se sinoč ločili. Pezdir — tako se je pisal Avguštinov tovarš — je rad burke vganjal, in njegovo naj veče veselje je bilo, koga zanorca imeti. Ko mu Avguštin tako toži svojo nadlogo, mu šine misel v glavo, ubozega Ocepka danes za kratek čas malo mučiti. Pezdir verno posluša Avguština in ves čas zamišljeno gleda pred se, potem se pomakne bliže njega, se ozira skerbno okoli, kot bi bi se bal, da bi kdo drugi ne slišal njunega pogovora, in mu šeptne na uho: „Kako si pa prišel sinoč domu?“

„Sam ne-vem kako, toliko vem, da sem zjutraj v postelji ležal“.

„Ti presneti Ocepek ti! Jaz bi nikoli ne bil verjel, da si tako močan, ko bi ne bil sam vidil. Pervega si kar tako trešil ob zid, da je na mestu obležal“.

„Koga sem vergel ob zid?“

„No! nikar se ne delaj, kot bi nič od tega ne vedil. Meni ne moreš tajiti, ko sem vse sam vidil.“

„Koga si vidil, ti me plašiš; za božjo voljo te prosim, govori“!

„To boš vsaj vedil, kako si se tepel z dvema policajema, saj tako pijan menda vendor nisi bil, da bi —“

„Kaj da bi se bil tepel — jaz tepel! — pa s policajema? Pa zakaj?“

„Zapreti sta te hotla, pa se jima nisi pustil“.

Avguštin je pri teh besedah obledel kot stena in merzel pot mu je stopil na celo.

„Zapreti! — mene zapreti?! lepo te prosim, kaj sem pa pregresil?“

„Zdaj pa že vidim, da si bil pijan kot kanon. Tedaj res prav nič ne pomniš, kako si razsajal? Saj nisi bil človek, si bil luji kot živina. Prec, ko smo stopili iz kerčme, si jel upiti na vse gerlo, da so ljudje okna odpirali in gledali, kaj da je. Mi smo te mirili in pogovarjali, pa vse zastonj. Kar prideta dva policaja in te opominjata, da molči in da pojdi mirno domu. Ti si jima jel pa zabavljati in pa kako! Take priimke si jima dajal, da je drugih nas kar groza bilo in ko sta te hotla zgrabiti, si mahnil z rokama in si poderl oba. Eden je odletel v zid in je kar obležal, drugi se je pač spet pobral, pa si ga kmalo spet na tla pobil. Mi smo hotli braniti, pa je bilo prepozno. Ko sta oba ležala na tleh, si stekel po ulicah proti domu“.

Avguštin si je podperl glavo in je tiho poslušal Pezdirja. Strašno mu je vrelo po glavi, zdelo se mu je, kot bi sanjal, kar besedice ni mogel spregovoriti, le globoko je zdihoval.

Med tem, ko je Pezdir Avguštinu to pravil, je prišel drug njegov pajdaš, Slivar po imenu, in prisede k njima. Pezdir mu je mignil z očmi, pa sta se porazumela.

Nekoliko časa so tiho sedeli, potem pa povzame Slivar besedo: „Kakor se mi zdi, se pogovarjata od sinočnega boja. Ravno pred eno uro sem slišal, da so previdili enega od teh dveh policajev, in kakor pravijo ne bo več trave tlačil. Policija išče hudodelnika, pa kakor se mi zdi, še niso na pravem sledu“.

Te Slivarjeve besede so popolnoma potlačile Avguština, z obema rokama si pokrije obraz in stoče: „Moj Bog, moj Bog, kaj bo z mano? Prijatli! lepo vas prosim, molčite! O nesrečno vino!“

„Ne bodi neumen, to veš, da od nas te ne bo nihče izdal, le sam se pametno vedi in morebiti se še vse po sreči izide“.

Ocepek plača vino, kterege je komaj pokusil in gre vun, ker v kerčmi mu je bil zrak pretežek, mislil je, da se mora zadušiti. Ko pride vun, jo udere naravnost proti domu, skerbno se je ognil vsačega človeka, menil je, da so to sami rabeljni, ki njega iščejo.

Ko prisope domu, se zapre v svojo sobico in premišljuje svojo hudobijo. Avguštin ni pomnil, da bi bil kdaj kacega človeka z žalo besedo razžalil, on, ki je bil vedno ponižen in pohleven kot ovca, naenkrat obdivja kot divja zver in pobija ljudí kot vrabce. Ko bi imel več korajže, bi si bil vzel življenje, ktero je po njegovi misli že tako zapadlo rabeljnu. Take strašne noči še ni imel celo svoje življenje. Revež ni mogel zaspati in če je tudi na kak trenutek zdremal, so ga prebudile strašne sanje.

V kerčmi pa smeha ni bilo konca ne kraja, ko je Avguštin odšel. Peždir bi bil kmalo počil od smeha in Slivar je rekel, da je to več vredno, kot deset iger v gledišču in vsi so se veselili na jutrajšni dan, ker se bo ta igra na dalje igrala.

Skesan in poparjen pride drugi dan Ocepek v pisarnico še pred kot po navadi, in se vsede za mizo, ali danes mu pisanje ni šlo od rok, kar je pisal, je bilo napčno in ves čas, kar je opravljal to službo ni toliko papirja pokvaril kot danes. Počasi so jeli dohajati pajdaši. Kedar so se vrata odperle, se je Avguštin zganil po vsem životu, ker je mislil, da beriči ponj gredó. Vse je bilo tiko v kanceliji, nihče ni pregovoril z Avguštinom in vradniki so le šptali med seboj. To šptanje je Ocepka še bolj vznemirilo, ker je bil prepričan, da se od njega pogovarjajo; poprašati pa nikogar ni hotel, ker se je bal, da bi spet kake še bolj strašne novice ne zvedel. Pezdir je pa ves čas pri oknu pazil, kdaj bo Srakar prišel, in ko ga vidi po ulicah iti, gre vun in mu vse razloži. Srakar, ki je med vsimi klasiciki Kotzebuja naj bolj čislal, je bil velik prijatel vseh šal in burk. Ko tedaj od Pezdirja vse natanjko zve, kako in kaj, si nabere obraz v gube, kakor je imel navado, če ga je kaka nevolja obšla, in stopi v pisarnico. Avguštin ga je iz pod čela plašno pogledaval in skušal brati na njegovem obrazu, ali že kaj ve od njegovega poboja ali ne. Srakar postavi palico v kot, obesi klobuk na klin, potem gre enekrati po sobi gori in doli in se ustavi pred Pezdirjem.

„Gospod Pezdir! ali ste vi kaj slišali od predsinočnega poboja?“

Se preden je Pezdir mogel na to vprašanje kaj odgovoriti, skoči Ocepek izza mize, pade pred Srakarja na kolena in joka kot majhno dete, tako da se je Srakarju in celo Pezdirju smilil.

„Ocepek! nadaljuje Srakar, kaj to pomeni, menda vsaj vi niste tisti hudodelnik?“

„Oh, jaz! jaz! to se pravi, jaz ne vem, ali sem ali nisem, verujte mi, jaz ne vem; ali ker vsi pravijo, da sem jaz in tudi vi že od tega veste, mora pa vendar res biti“.

„Tedaj vi ste tisti pijanec! Ocepek! reči vam moram, da sem se zelo zmotil nad vami. Jaz sem vedno mislil, da ste miren in trezen človek, ali kaj moram slišati od vas? In to ravno zdaj, ko sem vam plačo povikšal, menda v zahvalo? Pomislite, to ni samo

za vas, ampak za nas vse velika sramota in če gosposka to zve, kaj bo z vami""?

„Gospod prisežem vam, stoka Ocepek, da nisem še nikdar bil pijan, in da živi duši nisem nič žalega storil, kot samo ta nesrečni dan. O samo enkrat mi odpustite“.

Srakarju in vsim drugim se je že smilil, toraj ga niso dalje mučili. „Ustanite, mu veli Srakar, ustanite, kaj bi rekeli ptuji človek, ko bi zdaj notri prišel. Kar je res, je res; jaz sem bil do zdaj vedno z vami zadovoljen in mislim, da je bilo to pervikrat in zadnjikrat, toraj jaz ne bom tega naprej razglašal, in tudi druge gospode bi prosil, da bi to med nami ostalo“.

Vsi so obljudili, in Slivar je tudi danas zvedel, da je en policaj že popolnoma zdrav, drugemu se je pa tudi že na bolje obernilo.

To vse je Ocepka nekoliko potolažilo, ali vendar je vselej še plaho pogledal, kadar so se vrata odperle in še le čez dva ali tri tedne je lagleje dihal, ko je Slivar prinesel novico, da je tudi drugi policaj že okreval. Ni nam treba zagotovljati, da odslej ni bilo Avguština v nobeni kerčmi viditi, tudi vsacega policaja se je že od daleč ognil, ker se je bal, da bi ne bil znabiti eden tistih dveh in da bi ga ne spoznal.

Kako pa se je Ocepku na dalje godilo, bomo zvedili v novem letu.

Mythologične drobtine.

(Po narodnih pripovedkah razglaša Dav. Terstenjak.)

Ø božjem kozleku.

Popotovaje po savinski dolini sem si ogledal nov kozelc, ki si ga je kmet ravno postavil. V prednji steber si je dal vrezati podobščino kozlovsко, in tudi na dilah (Dachboden) sem vidil iz lesa napravljenega kozla stati. Ko ga vprašam, na kaj ta žival streže, mi odgovori: To je „božji kozel“: na njegova roga mu obesim snop žita ali pšenice, in pustum ga viseti do nove žetve, ker, kakor ljudje pripovedajo, v tak kozelc ne udari, in tudi toča ali ploha njiv ne pokonča. Dolgo je nisem mogel uganiti, zakaj se ta shramba za silje kozelc veli; sedaj mislim, da sem jo dognal.

V germanskem mytru se pripoveduje o bogu gromovniku Thunaru ali Thôru, da on silje varuje. Adam bremski (Gesta ecc. 4, 26) piše: Thor serena et fruges gubernat.

Thôra pa so si germanski rodovi mislili vozečega se na kolah, pred ktere sta bila kozla uprežena. Koza in kozel sta bila toraj bogu gromovniku posvečeni živali*) (glej Dr. Mannhardt, Germanische

*) Pod symbolom kozla tiči obrodivni oblak. Učeni Kuhn, „Zeitschrift für vergleich. Sprachforschung 1855 V. Band str. 146“ piše: Namen der Wolke, wie varâha, Eber oder varšan, Bock, zeigen zwar auf den